โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลิตผลในโรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริ
สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

โรงเรียนบ้านบางมะนาว

หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

1. ข้อมูลทั่วไป

โรงเรียนบ้านบางมะนาว ตั้งอยู่หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เปิดดำเนินการสอนครั้งแรก เมื่อวันที่ 1 มิถุนายน พ.ศ. 2486 และ **ได้เข้าร่วมโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ เมื่อปี 2523** มีพื้นที่ทั้งหมด จำนวน 2 ไร่ 1 งาน 24 ตารางวา โดยจัดทำเป็นแปลงเกษตรในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน เนื้อที่ 2 งาน 37 ตารางวา

2. ข้อมูลบุคลากรและนักเรียน

ปัจจุบัน มีบุคลากรทั้งหมด จำนวน 16 ราย แบ่งเป็น ผู้บริหารและข้าราชการครู จำนวน 9 รายพนักงานราชการและลูกจ้างอื่น ๆ จำนวน 7 ราย

บุคลากร	จำนวน (ราย)
บุคลากรทั้งหมด	**16**
1. ผู้บริหาร	1
2. ข้าราชการครู	8
3. พนักงานราชการ และลูกจ้างอื่น ๆ	7

ปีการศึกษา 2563 มีจำนวนนักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมประถมศึกษา (อนุบาล) ถึงระดับชั้นประถมศึกษา รวมทั้งหมด จำนวน 233 ราย แบ่งเป็น นักเรียนระดับชั้นอนุบาล จำนวน 48 ราย ระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 185 ราย

ระดับชั้น	จำนวนนักเรียน (ราย)		
	ชาย	หญิง	รวม
อนุบาล 1 (อายุ 3 ปี)	-	-	-
อนุบาล 2 (อายุ 4 - 5 ปี)	10	13	23
อนุบาล 3 (อายุ 5 - 6 ปี)	12	13	25
รวมอนุบาล	**22**	**26**	**48**
ประถมศึกษาปีที่ 1	19	8	27
ประถมศึกษาปีที่ 2	14	17	31
ประถมศึกษาปีที่ 3	15	15	30
ประถมศึกษาปีที่ 4	16	21	37
ประถมศึกษาปีที่ 5	15	13	28
ประถมศึกษาปีที่ 6	17	15	32
รวมประถมศึกษา	**69**	**89**	**185**
รวมทั้งสิ้น	**91**	**115**	**233**

3. ข้อมูลการเสด็จติดตามโครงการตามพระราชดำริ

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงติดตามผลการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ และทรงเยี่ยมเยียนโรงเรียนบ้านบางมะนาว รวมทั้งหมด จำนวน 16 ครั้ง โดยมีรายละเอียดดังนี้

เสด็จ ฯ เมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563

ลำดับ	วัน/เดือน/ปี
ครั้งที่ 1	วันที่ 29 สิงหาคม 2526
ครั้งที่ 2	วันที่ 3 กันยายน 2526
ครั้งที่ 3	วันที่ 3 ตุลาคม 2526
ครั้งที่ 4	วันที่ 3 กันยายน 2527
ครั้งที่ 5	วันที่ 6 กันยายน 2528
ครั้งที่ 6	วันที่ 26 กันยายน 2529
ครั้งที่ 7	วันที่ 18 กันยายน 2530
ครั้งที่ 8	วันที่ 24 กันยายน 2531
ครั้งที่ 9	วันที่ 27 กันยายน 2532
ครั้งที่ 10	วันที่ 18 กันยายน 2533
ครั้งที่ 11	วันที่ 22 สิงหาคม 2534
ครั้งที่ 12	วันที่ 21 กันยายน 2536
ครั้งที่ 13	วันที่ 23 กันยายน 2547
ครั้งที่ 14	วันที่ 27 กันยายน 2548
ครั้งที่ 15	วันที่ 15 มกราคม 2557
ครั้งที่ 16	วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2563

4. แปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

โรงเรียนบ้านบางมะนาว มีพื้นที่ทั้งหมด 2 ไร่ 1 งาน 24 ตารางวา จัดทำเป็นแปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันในพื้นที่ 2 งาน 37 ตารางวา โดยในปี 2563 มีการดำเนินกิจกรรมภายในแปลงเกษตรดังนี้

1. ด้านพืช

1.1 การปลูกผักโดยใช้อิฐบล็อกกั้นเป็นแนว ขนาด 1.0 x5.0 เมตร จำนวน 17 แปลง ดำเนินการปลูกพืชผักหมุนเวียน เช่น ผักบุ้ง ผักกวางตุ้ง กะเพรา คะน้า มะเขือเทศ ถั่วฝักยาว มะเขือเปราะ พริกขี้หนู ข้าวโพดหวาน ฯลฯ

1.2 การปลูกมะนาวในปล้องบ่อ ขนาดกว้าง 70 x 50 เซนติเมตรจำนวน 11 ปล้อง

1.3 การปลูกผักขึ้นค้าง รูปทรงต่างๆ เช่น ค้างแบบโค้งครึ่งวงกลมและแบบรั้ว จำนวน 1 ซุ้ม ดำเนินการปลูกแบบหมุนเวียน อาทิ บวบเหลี่ยม ถั่วพู และฟักแฟง เป็นต้น

1.4 การปลูกผักในภาชนะกระเบื้อง ดำเนินการปลูกผัก เช่น ฝักเขียว พริกขี้หนู เป็นต้น

1.5 การปลูกพืชสมุนไพรในปล้องบ่อซีเมนต์ จำนวน 12 ปล้อง ได้แก่ ตะไคร้หอม เตยหอม มะม่วงหาวมะนาวโห่ ว่านหางจระเข้ ชาอินโด ชะพลู เสลดพังพอน ฯลฯ

1.6 การเพาะเห็ดนางฟ้า จำนวน 1 โรงเรือน ขนาด 3.0 x 4.0 เมตร สามารถจุก้อนเชื้อเห็ดจำนวน 900 ก้อน มีการเพาะเห็ดนางฟ้า ปีละ 2 รุ่นๆ ละ400 - 900 ก้อน สามารถเก็บผลผลิตได้ 4-5 เดือน

2. ด้านประมง

- เลี้ยงปลาดุกในบ่อซีเมนต์ จำนวน 2 บ่อ ขนาด 5.0 x 9.0 เมตร เลี้ยงปลาดุกพันธุ์บิ๊กอุย ปีละ 1รุ่นๆ ละ 2,000 ตัว ขนาดปลา 1 - 2 นิ้ว เลี้ยงด้วยอาหารเม็ดสำเร็จรูป วันละ 2 ครั้ง เช้า-เย็น

3. ด้านปศุสัตว์

- เลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 1 โรงเรือน ขนาด 3.0 x 8.0 เมตร และมีพื้นที่ปล่อยลานพื้นที่ 3.0 x 3.0 เมตร ทำให้ไก่สามารถแสดงพฤติกรรมตามธรรมชาติ จำนวน 50 ตัว

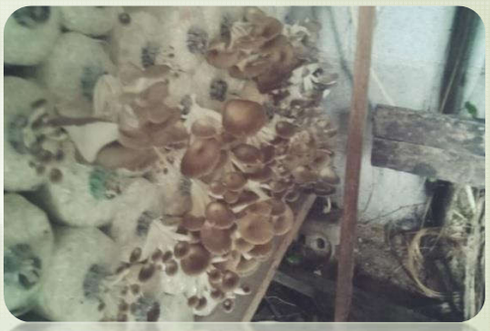

5. แผนผังแปลงเกษตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

6. การสนับสนุนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สำรวจข้อมูลกิจกรรมการดำเนินงานสนองพระราชดำริโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน โรงเรียนบ้านบางมะนาว ตั้งแต่ปี 2556 - 2563 ทั้งการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ ทางการเกษตร สนับสนุนปัจจัยการผลิตต่าง ๆ อาทิ ด้านดิน ด้านพืช ด้านประมง ด้านปศุสัตว์ ฯลฯ การจัดอบรม/การถ่ายทอดองค์ความรู้ การสาธิตและการติดตามให้คำแนะนำการทำเกษตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้นักเรียนมีความรู้และเข้าใจในการทำการเกษตร สามารถนำผลผลิตมาประกอบอาหารกลางวันในโรงเรียน ตลอดจนการนำองค์ความรู้ไปปฏิบัติที่บ้านของตนเองได้ โดยมีรายละเอียดการส่งเสริมและการสนับสนุนในกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

ที่	รายการ	ปี 56-62	ปี 63	หมายเหตุ
1	**สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ทางการเกษตร**			
	1.1 หน้าดิน	✓	✓	สนับสนุนเมื่อปี 57,61,62
	1.2 ดินผสม	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 59,61,62
	1.3 บล็อกปุ๋ยหมัก (ปูนซีเมนต์)	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 62
	1.4 ปล้องบ่อซีเมนต์	-	✓	สนับสนุนเมื่อปี 63
	1.5 จอบด้ามเหล็ก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
	1.6 คราดด้ามเหล็ก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
	1.7 ช้อนปลูก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
	1.8 ช้อนพรวน	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
	1.8 อวนตาข่ายทำค้างพืชผัก	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 61,62
	1.9 สายยางรดน้ำต้นไม้	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 62
	1.10 แคร่ปลูกผัก	-	✓	
2	**สนับสนุนวัสดุการปรับปรุงบำรุงดิน**			
	2.1 ปูนขาว	✓	✓	สนับสนุนเมื่อปี 59,61,62,
	2.2 วัสดุสำหรับสาธิตการทำปุ๋ยหมัก (มูลไก่, ปุ๋ยคอก,แกลบ,สารเร่งซุปเปอร์ พด.1)	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
	2.3 วัสดุสำหรับสาธิตการทำน้ำหมักชีวภาพ (ผลไม้, กากน้ำตาล, สารเร่งซุปเปอร์ พด.2)	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
3	**สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ด้านพืช)**			
	3.1 เมล็ดพันธุ์พืช ได้แก่ ข้าวโพดหวาน, ผักบุ้ง, คะน้า, ผักกาดกวางตุ้ง, แตงกวา, ถั่วฝักยาว, ฟักเขียว, พริกขี้หนู, ผักชี ฯลฯ	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
	3.2 ต้นกล้าผัก ได้แก่ ฝักเขียว, มะเขือเปราะ,กระเจี๊ยบแดง, พริกขี้หนู, กะเปราะ, ผักหวาน, ฯลฯ	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
	3.3 ต้นพันธุ์ไม้ผล/ไม้ยืนต้น ได้แก่ มะพร้าวน้ำหอม, มะม่วง, หม่อนกินผล, มะละกอ, มะนาว ฯลฯ	✓	✓	สนับสนุนทุกปี
	3.4 ต้นพันธุ์สมุนไพร	✓	✓	สนับสนุนเมื่อปี 57, 61
	3.5 ก้อนเชื้อเห็ด (เห็ดนางฟ้า)	✓	✓	สนับสนุนทุกปี

ที่	รายการ	ปี 56-62	ปี 63	หมายเหตุ
4	**สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ด้านปศุสัตว์)**			
	4.1 ไก่พันธุ์พื้นเมืองลูกผสม	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 58,59,60,62
	4.2 ไก่ไข่พระราชทาน	✓	✓	สนับสนุนเมื่อปี 58,61,62,
	4.3 ไก่เนื้อ	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 58,61,62
	4.4 อาหารไก่ลูกผสม	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 59,60,61,62
	4.5 ยาละลายน้ำ (ไบโอ B12)	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 59,60
5	**สนับสนุนปัจจัยการผลิต (ด้านประมง)**			
	5.1 พันธุ์ปลาดุกบิ๊กอุย	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 57,58, 59,61,62
	5.2 อาหารปลาสำเร็จรูป	✓	-	สนับสนุนเมื่อปี 57,58,59,61,62
6	**การถ่ายทอดองค์ความรู้/สาธิต/ติดตามให้คำแนะนำ**			
	6.1 สาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ	✓	✓	เจ้าหน้าที่มีการลงพื้นที่โรงเรียน
	6.2 อบรม “การปลูกพืชผักปลอดภัยจากสารพิษ”	✓	✓	ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้/
	6.3 ให้ความรู้การขยายพันธุ์พืช	✓	✓	การสาธิตด้านต่าง ๆ และติดตาม
	6.4 ให้ความรู้การเลี้ยงไก่พื้นเมือง/ไก่ไข่พระราชทาน	✓	✓	ให้คำแนะนำครูและนักเรียนอย่าง
	6.5 ให้ความรู้การเลี้ยงปลาในบ่อดิน/บ่อซีเมนต์	✓	✓	ต่อเนื่อง
	6.6 ให้ความรู้การปลูกพืชสมุนไพร/การดูแลจัดการ	✓	✓	
	6.7 ให้คำแนะนำการเตรียมแปลง/การผสมดิน/การใช้ปูนขาวเพื่อฆ่าเชื้อราในดิน	✓	✓	
	6.8 ให้คำแนะนำการปลูกหม่อนกินผลและการตัดแต่ง	✓	✓	
	กิ่ง	✓	✓	
	6.9 ให้คำแนะนำการปลูกพืชผัก/การปลูกมะนาว	✓	✓	
	6.10 ให้คำแนะนำการปลูกบอนสีและการดูแลจัดการ	✓	✓	
	6.11 ให้คำแนะการเพาะเห็ดในโรงเรือนและการดูแลจัดการ			

7. ผลผลิตทางการเกษตร ปีงบประมาณ 2563

ในช่วงปีงบประมาณ 2563 โรงเรียนได้ดำเนินกิจกรรมตามโครงการส่งเสริมการเพิ่มผลิตผลในโรงเรียน โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง และโรงเรียนได้รับผลผลิตทางการเกษตรภายในแปลงเกษตร เน้นการผลิตผลทางการเกษตรที่มีความหลากหลายทั้งด้านพืช ด้านการเพาะเห็ด ด้านประมง และด้านปศุสัตว์ โดยเน้นผลิตที่นักเรียนสามารถปลูกและดูแลรักษาได้ง่าย รวมถึงไม้ผลตามฤดูกาล พร้อมนี้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลผลผลิตทางการเกษตรที่โรงเรียนได้รับ นำไปประกอบอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการ และสามารถบริโภคอาหารที่ปลอดภัยจากสารพิษ โดยมีรายละเอียดการเก็บเกี่ยวผลผลิตการเกษตรในปีงบประมาณ 2563 ดังนี้

ที่	รายการผลผลิตทางการเกษตร	หน่วยนับ	จำนวน	หมายเหตุ
1	ด้านพืช			
	1.1 พืชผัก	กิโลกรัม	397	ผลผลิตเห็ดจัดรวมอยู่ในประเภทผัก
	1.2 ผลไม้	กิโลกรัม	7.5	
2	ด้านปศุสัตว์			
	- ไก่ไข่พระราชทาน	ฟอง	5,215	
3	ด้านประมง			
	- ปลาดุก	กิโลกรัม	439	